

УПУСТВО ЗА ПИСАЊЕ ЗАВРШНОГ-МАСТЕР РАДА

УНИВЕРЗИТЕТ У ИСТОЧНОМ САРАЈЕВУ
ФАКУЛТЕТ ФИЗИЧКОГ ВАСПИТАЊА И СПОРТА

ИСТОЧНО САРАЈЕВО, 2015. ГОДИНЕ

**УНИВЕРЗИТЕТ У ИСТОЧНОМ САРАЈЕВУ
ФАКУЛТЕТ ФИЗИЧКОГ ВАСПИТАЊА И СПОРТА**

УПУТСТВО ЗА ПИСАЊЕ ЗАВРШНОГ-МАСТЕР РАД

ИСТОЧНО САРАЈЕВО, 2015. ГОДИНЕ

УВОД

Мастер рад је опширније писан завршни рад у којем се обрађују одабране теме. Пише се на завршетку мастер студија, а брани се након испуњавања услова: свих наставних обавеза током студирања: положених испита, написаних и оцјењених семинарских радова, као и положених испита.

Израда и писање завршног мастер рада пружа студенту прилику да развије своје академске способности, примјеном одговарајућих метода унаприједи знање у одабраној тематској области. Рад укључује формулисање, анализу једног или више истраживачких питања, примјену метода током извођења истраживања, интерпретацију, дискусију и доношење закључака и препорука које из њих проистичу. Током наставе и семинарских радова у оквиру студијског програма мастер студија, независно истраживање је врхунац академског искуства и оспособљености. Одређени дио истраживања мора да буде оригиналан, без обзира да ли се ради о сопственом раду или интерпретацији налаза других. По форми и квалитету рад мора бити написан тако да задовољи критеријуме публикација у часописима са рецензијом који се цитирају у SSCI базама или часописима који су на листи Министарства науке и технологије Републике Српске из друштвено хуманистичких наука..

Тема завршног рада се обрађује прикупљањем, обрадом и презентацијом научних и стручних знања из литературе релевантних за тему рада, као и рјешавањем конкретног проблема примјеном стеченог знања кроз научна истраживања.

Завршни мастер рад, зависно од извора информација и података које су у њему наведене, може бити:

1. оригинално истраживање са стандардним елементима научног истраживања или прикупљени за потребе истраживачког пројекта („**quantitative thesis**”).
2. прегледно истраживање, са критичком анализом, оцјеном и синтезом досадашњих истраживања („**qualitative thesis**”).

Оригинално истраживање са стандардним елементима научног истраживања или прикупљени за потребе истраживачког пројекта („**quantitative thesis**”) је врста рада гдје су основни подаци и њихове анализе које се прикупљају за потребе мастер рада овог студијског програма коришћењем различитих научних метода (анкета, интервју, посматрање, тестирање, и друго). Добијени подаци се анализирају, дискутују и упоређују са подацима из секундарних извора (које је прикупио и анализирао неко други).

Прегледно истраживање са критичком анализом, оцјеном и синтезом досадашњих истраживања („**qualitative thesis**”) је врста рада која се базира на анализи одређеног питања из области и на основу тих синтеза и нових података даје се анализа постојећег стања. Презентује се и дискутује различито мишљење прикупљено из литературе која се користила. Један дио рада може бити и студија случаја.

Студент самостално обрађује неки сложенији проблем из подручја одређене струке, укључујући и истраживање шире области на коју се тема односи.

Обим мастер рада зависи од врсте и сложености проблема о којем се пише, а по правилу износи од 60 до 80 страница А4 формата (без садржаја, сажетка, пописа литературе, пописа слика, табела и прилога).

ПРИЈАВА ТЕМЕ МАСТЕР РАДА

Пријава теме мастер рада договара се са ментором завршног рада. Ментор може да буде сваки наставник који је учествовао у реализацији насатве на програму, у наставно-научном звању доцента или професора.

Пријава теме испуњава се према Обрасцу за пријаву мастер рада (Прилог.1.). Образац се предаје надлежној служби Факултета, а у складу са Упуством за попуњавање пријаве теме за израду мастер рада.

Упуством су дефинисани:

1. Садржај рада састоји се од назива поглавља: УВОД, ПРЕГЛЕД ИСТРАЖИВАЊА, МЕТОД, РЕЗУЛТАТИ, ДИСКУСИЈА, ЗАКЉУЧАК И ЛИТЕРАТУРА. (назначено великим словима), са потпоглављима (само почетно велико слово);
2. Образложење теме треба да буде јасно и прецизно, највише на пола странице. У образложењу треба указати на актуелност теме, изводљивост планираних активности, као и примјенљивост очекиваних резултата;
3. Попис литературе чини страна и домаћа литература којим студент намјерава да се служи у изради мастер рада, а којим доказује своју упућеност у тему коју је одабрао;
4. Изјава о академској честитости – части и поштењу (Прилог 3.).

Теме мастер рада усваја Наставно-научно вијеће Факултета физичког васпитања и спорта Универзитета у Источном Сарајеву. Обавјештење о одобреним пријавама објављује се на сајту Факултета Универзитета у Источном Сарајеву.

Рок за израду мастер рада је до истека трајања студентских права.

Ментор и студент заједнички праве план израде мастер рада како би се могао пратити ток и вријеме израде.

ОПШТЕ НАПОМЕНЕ ЗА СТРУКТУРУ МАСТЕР РАДА

Завршни мастер рад треба да садржи сљедеће: КОРИЦЕ (Прилог 2.), НАСЛОВНА СТРАНИЦА, НАСЛОВ, САЖЕТАК СА КЉУЧНИМ РИЈЕЧИМА (на српском и енглеском језику), САДРЖАЈ, ПОПИС КОРИШЋЕНИХ СКРАЋЕНИЦА, ПОПИС СЛИКА, ПОПИС ТАБЕЛА, УВОД, ПОГЛАВЉА, ЗАКЉУЧАК, ЛИТЕРАТУРА, ПРИЛОЗИ.

Наслов. Наслов рада треба да обухвати идеју рада, да буде једнозначан и јасан.

Сажетак са кључним ријечима треба да има језгровити приказ мастер рада на највише једној страници. Треба да садржи све битне информације о раду: циљеве истраживања, примјењену методологију, добијене резултате и битне закључке. Пише се на српском и енглеском језику. На крају се наводи до 5 (пет) кључних ријечи на српском и енглеском језику.

Садржај је попис поглавља и потпоглавља са редним бројем страна на којима она започињу. Називи поглавља пишу се великим, подебљаним словима и означавају се редним арапским бројевима, а потпоглавља малим словима и бројевима другог и трећег нивоа.

Прилози и литература се не нумеришу као наслов.

Попис коришћених скраћеница, слика и табела. Ове скраћенице коришћене у раду наводе се у попису са својим пуним називом. Сlike, графикони и табеле приказане у раду наводе се у посебном попису. Попис садржи назив и број илустрације који одговара ономе у тексту рада, као и број страна на којој се налази.

Увод. У уводу се на јасан и концизан начин описује тема рада, истраживачки циљеви и проблеми, односно истраживачка питања, методе прикупљања и анализе података, хипотезе, структура и садржај рада. Обим увода не би требао да пређе двије до три странице.

Основни (средњи) дио рада. Овај дио рада састоји се од поглавља и потпоглавља одговарајућих наслова. У поглављима се износе теоријска сазнања о подручју (теми) рада, као и приказ резултата анализе или емпиријског истраживања, уз објашњења значења добијених резултата. Овај дио рада заснива се на анализи довољног броја извора литературе (не мање од 15). Обим овог дијела рада не би да је око 50 страница.

Закључак. У закључку се износе најважнија рјешења постављеног проблема истраживања, односно одговори на постављена питања. У закључку се не износе нова сазнања, нови подаци или информације. Овдје се по правилу не наводе нови извори и не упућују на литературу. Обим закључка требао би да буде од једне до двије странице.

Попис литературе. У попису се наводе сви извори који су коришћени у раду. Не наводе се радови који се у раду не цитирају, нити они који се у раду не утврђују.

Прилози. Уколико се при изради мастер рада користе анкетни упитници, различити документи на примјер: *Закон о спорту, Закон о високом образовању, Конвенција о људским правима и основним слободама, обрасци и слично*, онда их треба приложити на самом крају рада. Прилози се означавају редним бројевима.

ОСНОВНА УПУСТВА ЗА ПИСАЊЕ ЗАВРШНОГ МАСТЕР РАДА

Стил и форма писања

Радови се пишу српским књижевним језиком, ћирилицом или латиницом. Текст треба да буде правописно и граматички исправан, јасан и без штампарских грешака. Рад се пише на папиру формата А4 (210 мм x 297 мм) и штампа на бијелом папиру само са једне странице листа. Страница не би требало да има више од 32 реда односно 1800-2000 знакова. Врста слова Times New Roman, а величина слова 12.

Да би рад био читљив и прегледан треба да испуни следеће:

- све маргине (горе, доле, десно и лијево) треба да буду 2,5 цм,
- користити проред за: наслове, поднасловe, наслове табела, фусноте, цитате и дефиниције 1. а за текст 1,5.
- бројке и текст у графиконима, табелама и легендама могу да буду ситинији, али под условом да су јасно читљива.

Нумерисање страница у раду

Странице се обиљежавају од Увода (страница 1, али се број не нумерише - не појављује). Наредни текст рада треба обиљежити арапским бројевима (по реду), који се налазу у доњем десном углу странице. Само поглавља рада треба да почну на новој страници. Текст сваке

странице треба да буде логично разчлањен на пасусе. Пасуси се одвајају празним редом. Почетак пасуса се не увлачи.

Слике, графикони, табеле

Слике, графикони, табеле се нумеришу арапским бројевима редослиједом од почетка рада. (Табела 1. Структура спортиста по годинама старости, Табела 5. Заступљеност жена у спорту), пишу се италиком.

Табеле нумерисати цијелим бројем, а не 4а, 4б и слично и дати у легендама сва потребна објашњења. Не треба их дијелити на двије странице нити постављати на крају странице. Сваки број у табели писати испод претходног, поштујући јединице. Децимални број писати 0.35, а не .35. Изузеци важе за коефицијенте који статистички нису већи од један. Они се пишу без нуле (нпр. Коефицијент корелације...). У табели статистичка значајност на нивоу .05 се билежи са једном*, а на нивоу .01 са двије**.

Посебно посветити пажњу техничком обликовању рада. Истицање појединих дијелова текста или појединих кључних ријечи користити курзив (*italic*) слова. Бројеве у тексту испод 10 писати словима, а изнад 10, бројевима. Уколико има више бројева који су у вези, па је један мањи од 10, онда се пишу оба бројевима (нпр. од 4 до 12). Знакови интерпункције (тачка, запета, упитник, узвичник), знак за проценат и слично (%) пишу се заједно са ријечима или бројем из којег слиједи тј. без размака. Послије тих знакова слиједи један размак.

Скраћенице мјерних јединица треба одвојити једним размаком од броја који им претходи и размаком од ријечи која слиједи (нпр. кг, цм и сл.). наводнике на почетку навода и отворену заграду писати заједно са ријечи испред које се налазе без размака. Наводници на крају навода и затворена заграда пишу се заједно са ријечи иза које се налазе без размака.

Уколико из неке ријечи долази текст у загради, између те ријечи и почетка заграде ставља се један размак. Цртице писати заједно са ријечима између којих стоји, ако се ради о сложеницама (нпр. спортско-рекреативни), а одвојено ако се користе у неку другу сврху (нпр. „специфичне вјежбе – како их називају... "). Скраћенице у тексту писати у малој загради, након навођења њиховог пуног назива, а онда у даљем тексту користити само скраћеницу (нпр. „Свјетска здравствена организација (WHO) у свом извјештају наглашава... WHO је... ").

Када се датум пише арапским бројевима иза сваког броја ставља се тачка без размака (нпр. 11.11.2011.). Децималне бројеве куцати са запетом као знаком за раздвајање цијелог и децималног дијела без размака (нпр. 2,345).

Наслови табела стављају се изнад, а графикона и слика испод. Уколико се слике пружају, неопходно је навести извор из којих су преузете, по истом систему цитирања.

Цитати

У раду се мора увијек означити када се преузимају туђи текстови, ставови, идеје и подаци. Цитати морају бити апсолутно тачни (користити исте ријечи и интерпункцију као у оригиналном раду) и морају бити обиљежени знацима навода. Цитирање може бити у тексту или у фус нотама. Ознака цитата не може бити у наслову или поднаслову рада.

Литература која се цитира у раду треба да се односи на тему рада (у ширем и ужем смислу) и да подржава методски план (дизајн), статистичке текстове и технике коришћења у раду.

Референсе треба да су ажуриране и потпуно тачне. Све цитате треба преузети из оригиналних извора, како би се обезбједила тачност у сваком детаљу. Све цитиране библиографске јединице (цитати) наведене у тексту морају да буду укључене у списак литературе (референси) на крају рада и свака референца са тог списка мора да је цитирана у тексту.

Постоје разни системи цитирања нпр. харвардски, ванкуверски (стил писања као нумерички зато што се ослања на употребу бројки при навођењу извора у писању литературе, а и зато што исте бројке користе за обиљежавање ауторства у отвореном тексту). Попис литературе се не ради алфаветски, него се јединице или извори редају оним редослиједом којим се појављују у тексту. (АПА – American Psychological Association) www.apastyle.org.

АПА издавачки критеријуми садрже сет правила или упустава којима се осигурава јасна и конзистентна презентација рада који се објављује. То подразумјева досљедну употребу интерпункције, скраћеница, дизајнирање табела и графикана, исписивање наслова, цитирање и навођење референци и многе друге елементе које треба да испоштује сваки рукопис прије него буде прихваћен за штампу. **Wikipedia не може бити релевантна референца.**

Уколико се користе извори преузети са интернета мора се тачно означити назив документа или позив на чланак, е-књигу, са свим релевантним подацима. Електронска пошта (е-маил), билтен, службена писма, дискусије стручњака у групама, форумима сматрају се личном комуникацијом, јер нису приступачни свима. Лична комуникација се, ако је то неопходно, може цитирати само у оквиру текста (у малој загради) и не би требала да буде на страници са референцама.

Плагијати

Плагијат је рад којим се врши копирање туђих идеја и њихово презентовање као сопствено, без одговарајућег признавања ауторства. Копирање туђих идеја може бити извршено из писаних радова (књига, чланака), података, слика или других извора које могу бити представљени у табелама, дијаграмима, дизајну, плановима, фотографијама, филму, музици, формулама, вебсајтовима и компјутерским програмима. Плагијат укључује и представљање, употребу и дистрибуирање рада предавача или других студената као сопствених.

ЗАВРШНИ РАД ТРЕБА ДА ЈЕ ТВРДО УКОРИЧЕН.

ПОСТУПАК ОДБРАНЕ ЗАВРШНОГ МАСТЕР РАДА

Студент формира завршни рад у концепту са свим припадајућим дијеловима и предаје рад ментору (један примјерак, меки увез). Ментор је дужан да прегледа концепт рада и врати га са коментаром најкасније за двије седмице од дана предаје рада. Студент је дужан поступити према упутствима и примједбама ментора. Уз захтјев за одбрану, студент предаје потребан број (најмање 3, уз рад је потребно приложити примјерак рада у дигиталном облику, искључиво на компакт диску (CD), у PDF или Word формату) примјерака завршног рада надлежној служби факултета. Након подношења захтјева и предаје рада у потребном броју примјерака, Вијеће факултета формира комисију. Комисију сачињавају ментор, предсједник и најмање један члан. Након прегледа, комисија има могућност да наложи прераду или допуну завршног рада. Рок за

ове активности је двије седмице од дана формирања комисије. По добијању сагласности ментора и чланова комисије, рад се коричи у потребан број (најмање 6, тврдо коричење) примјерака и предаје надлежној служби.

Након сагласности комисије декан факултета заказује одбрану завршног рада. Подаци о одбрани објављују се на огласној табли и web страници факултета. Од одобрења коначне верзије рада од стране Комисије до његове одбране мора проћи најмање 15 дана. Датум одбране мастер рада објављује се на интернет сајту студија.

Одбрана завршног рада састоји се од усменог излагања резултата рада и образложења издвојених закључака, као и одговора на питања комисије и питања из публике у вези резултата рада и закључака.

Ако студент не задовољи на одбрани завршног рада, има право да затражи да му се одобри избор нове теме у оквиру истог или другог предмета. Завршни рад и одбрана оцјењују се јединственом оцјеном од 5 (пет) до 10 (десет). Оцјена се доноси већином гласова чланова комисије.

ПРИЛОГ 1. Образац за пријаву теме завршног мастер рада

РЕПУБЛИКА СРПСКА
УНИВЕРЗИТЕТ У ИСТОЧНОМ САРАЈЕВУ
ФАКУЛТЕТ ФИЗИЧКОГ ВАСПИТАЊА И СПОРТА
Декан: (057) 226 - 836; Факс: (057) 223 - 861
e-mail: dekanffk@hotmail.com; stud.sluzba@hotmail.com

REPUBLIC OF SRPSKA
UNIVERSITY OF EAST SARAJEVO
FACULTY OF PHYSICAL EDUCATION AND SPORTS
Dean: (057) 226 - 836; Fax: (057) 223 - 861
e-mail: dekanffk@hotmail.com; stud.sluzba@hotmail.com

ПРИЈАВА ЗАВРШНОГ (МАСТЕР) РАДА

СТУДЕНТ (име, име једног родитеља, презиме)	
АДРЕСА И КОНТАКТ ТЕЛЕФОН	
БРОЈ ДОСИЈЕА	
СТУДИЈСКИ ПРОГРАМ	
ПРИЈЕДЛОГ ТЕМЕ ЗАВРШНОГ (МАСТЕР) РАДА	
ПРИЈЕДЛОГ МЕНТОРА (име, презиме, звање, потпис)	
ДАТУМ ПРИЈАВЕ ТЕМЕ	
ПОТПИС СТУДЕНТА	
ПРИЛОГ <ul style="list-style-type: none">- Биографија- Објављени рад- Образложење теме:<ul style="list-style-type: none">• образложење назива рада;• предмет истраживања;• хипотеза са образложењем;• сврха и циљ истраживања;• методе које ће се примијенити;• садржај рада;• попис основне литературе• изјава о академској честитости	

Биографија

Објављени рад

Образложење теме:

- образложење назива рада;

- предмет истраживања;

- хипотеза са образложењем;

- сврха и циљ истраживања;
- методе које ће се примијенити;
- садржај рада;
- попис основне литературе.

ПРИЛОГ 2. Корице завршног мастер рада, примјер

УНИВЕРЗИТЕТ У ИСТОЧНОМ САРАЈЕВУ (20 пт, болд)
ФАКУЛТЕТ ФИЗИЧКОГ ВАСПИТАЊА И СПОРТА (18 пт, болд)

Име и презиме кандидата (14 пт, болд)

НАСЛОВ ЗАВРШНОГ-МАСТЕР РАДА (16 пт, болд)
Мастер рад (12 пт, болд)

Име и презиме менторе (14 пт, болд)

Источно Сарајево, мјесец, година (14 пт, болд)

ПРИЛОГ 3. - Изјава о академској честитости

Име и презиме студента _____

Број индекса _____

Својим потписом гарантујем да ћу се у току студија, а нарочито у току израде мастер рада, у потпуности уздржати од плагирања, односно копирања туђих идеја и њиховог презентовања као сопствених, без одговарајућег признавања ауторства.

Разумијем да копирање туђих идеја може бити извршено из књига, часописа и података који могу бити представљени у табелама, дијаграмима, дизајну, плановима, фотографијама, филму, музици, формулама, вебсајтовима, компјутерским програмима и на други начин. Јасно ми је да плагијат такође укључује и представљање, употребу и дистрибуцију рада предавача или других студената као сопствених.

Свјестан сам да намјерним присвајањем идеја других и приказивањем као сопствених чиним повреду Закона о ауторском и сродним правима, као и других закона одговарајућих аката Универзитета у Источном Сарајеву.

У Источном Сарајеву, _____

Потпис студента _____